

prima instanță: O. Parfeni
instanța de apel: L. Bulgac, N. Simciuc, T. Cernous

dosarul nr. 2ra-1386/15

ÎNCHEIERE

24 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Tamara Chișca-Doneva
Valentina Clevadî

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Pavel Postolachi, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Pavel Postolachi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2015 prin care au fost respinse apelurile declarate de către Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerului Justiției al Republicii Moldova, admis apelul lui Pavel Postolachi, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 18 noiembrie 2014, încasat din contul bugetului de stat în beneficiul lui Pavel Postolachi suma de 11126 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 30000 lei privind repararea prejudiciului moral, în rest fiind menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 noiembrie 2015

constată:

La 17 iulie 2014, Pavel Postolachi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM și Procuraturii Generale a RM cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procurorului și ale instanțelor judecătorești.

În motivarea acțiunii a invocat că la 24 aprilie 2012, Eudochia Scîntean, în calitate de client al SC „Gonvaro-Con” SRL și investitor în construcția unor imobile, s-a adresat către Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, cu o cerere de tragere sa la răspundere penală.

Susține că la 22 mai 2012, în cadrul Procuraturii sect. Buiucani, mun. Chișinău a dat explicații pe marginea plângerii depuse de Eudochia Scîntean.

Ulterior, la 24 mai 2012, Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău a adoptat o ordonanță privind începerea urmăririi penale în privința lui pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal.

Iar, la 15 iunie 2012, organul de urmărire penală a emis o ordonanță de recunoaștere a lui în calitate de bănuît.

Mai indică că la 20 iunie 2012, Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău a înaintat către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău un demers privind punerea sub sechestru a imobilului din mun. Chișinău, com. Trușeni, loc. Dumbrava, str. Drumul Vilelor 5, care este înregistrat pe numele său, iar la 20 iunie 2012, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a admis demersul Procuraturii și a autorizat aplicarea sechestrului pe bunul sus nominalizat.

Menționează că la 26 iunie 2012, organul de urmărire penală a remis Procuraturii sect. Buiucani, mun. Chișinău, raportul cu privire la finisarea urmăririi penale. În concluzia acestui raport, organul de urmărire penală a propus punerea lui sub învinuire, iar la 28 iunie 2012, Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, a emis o ordonanță de punere sub învinuire a lui, incriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) din Codul penal al RM.

Tot la 28 iunie 2012 Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău a emis o ordonanță de aplicare a măsurii preventive sub formă de obligație de a nu părăsi localitatea. În aceeași zi, a fost informat despre finisarea urmăririi penale și a făcut cunoștință cu rechizitoriul întocmit de Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău.

Susține că la 30 iulie 2012, în cadrul ședinței preliminare, Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, a înaintat instanței un demers privind aplicarea, în privința sa, a măsurii preventive obligarea de nu părăsi localitatea.

Pavel Postolachi, prin intermediul apărătorului, a înaintat instanței un demers prin care a solicitat revocarea măsurii preventive aplicate prin ordonanța din 28 iunie 2012 și încetarea procesului penal în ședință preliminară, pe motiv că nu există faptul infracțiunii și totodată nu se întrunesc elementele infracțiunii.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, demersul Procuraturii și cererile reclamantului au fost respinse.

Menționează că la 04 februarie 2014, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a adoptat sentința prin care l-a recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, aplicându-i o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani și 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități pe un termen de 3 ani de natura aceleia de care s-a folosit la săvârșirea infracțiunii, în special administrarea, gestionarea unei întreprinderi, instituții, a bunurilor, fondurilor, valorilor materiale și bănești ale unei persoane, întreprinderi, instituții, etc..

Relatează că la 26 februarie 2014, Curtea de Apel Chișinău a adoptat o decizie prin care a admis apelul comun al avocaților Dragoș Bogatu și Andrei Briceac în interesele inculpatului Pavel Postolachi declarat asupra sentinței judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 04 februarie 2014 în cauza penală Pavel Postolachi, a casat sentința și a pronunțat o nouă hotărâre prin care ultimul a fost achitat pe art. 190 alin. (4) Cod penal din motiv că fapta lui nu întrunea elementele infracțiunii.

La 04 iunie 2014, Curtea Supremă de Justiție a adoptat o decizie prin care a dispus inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sali și avocatul Oleg Spînu în numele părții vătămate Eudochia Scînteian, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2014, în cauza penală în privința lui Pavel Postolachi, ca fiind vădit neîntemeiat.

Susține că a suportat prejudicii considerabile în rezultatul acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală și celor judecătorești.

Menționează că pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime, a apelat la servicii de asistență juridică calificată. Astfel, a încheiat contractul de asistență juridică nr. 17 din 11 octombrie 2012 cu avocatul Dragoș Bogatu, în temeiul acestui contract, a achitat avocatului costul serviciilor de reprezentare, în cuantum de 6 000 lei.

Face referire la art. 7 al Legii nr. 1545 care prevede că în cazurile menționate la art. 3 alin. (1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: a) salariul și alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existență, de care a fost privată în urma acțiunilor ilicite.

Mai indică și art. 8 al Legii nr. 1545 ce prevede că cuantumul sumelor de compensare a prejudiciului, prevăzute la art. 7 lit. a), se calculează pornindu-se de la câștigul mediu lunar al persoanei fizice la momentul cauzării prejudiciului... alin. (3) prevede pentru cuantificarea prejudiciului reparabil, câștigul mediu lunar se calculează după cum urmează: a) persoanelor angajate prin contract de munca - prin aplicarea modului de calculare a salariului mediu în conformitate cu legislația.

Se mai referă și la pct. 5 din hotărârea de Guvern nr. 426 din 26 aprilie 2004, privind aprobarea modului de calculare a salariului mediu: „Pentru calcularea salariului mediu se stabilesc următoarele perioade de decontare:... în celelalte cazuri, la determinarea salariului mediu, se iau în calcul 3 luni calendaristice de lucru premergătoare evenimentului de care depinde plata respectivă (de la data de 1 până la data de 1).”

Invocă că activează în calitate de director a SC „Gonvaro-Con” SRL, fiind angajat permanent din data de 16 aprilie 2004. Astfel, indică că a fost ilegal privat de posibilitatea de munci, aflându-se sub arest începând cu 04 februarie 2014 până pe 26 februarie 2014.

Conform adeverinței privind salariul, eliberată de către SC „Gonvaro-Con” SRL, în cele 3 luni calendaristice premergătoare evenimentului, salariul mediu lunar al său constituie pentru trei luni 19600 lei a câte 6533 lei pe lună.

Se mai referă reclamantul și la art. 14 din Codul Civil al RM care la alin. (1) prevede că persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Iar, alin. (2) stipulează că se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Astfel, menționează că în perioada aflării în arest, starea sănătății lui s-a agravat considerabil. Imediat după eliberare, a fost nevoit să se adrese la medic pentru primirea ajutorului calificat. Iar o comisie specială din cadrul SC „Gonvaro-

Con” SRL a decis acordarea lui a unei indemnizații de incapacitate temporară de muncă pentru perioada 27 februarie 2014 - 14 martie 2014, în cuantum de 90% din salariul lunar pe care îl deținea.

Relatează că i-a fost aplicată măsura preventivă obligația de a nu părăsi localitatea, măsura dată fiind menținută pe parcursul a 30 zile și a încetat de drept la 28 iulie 2012. Consideră că i-a fost încălcat un drept constituțional, el fiind în imposibilitate de a circula liber pe o perioadă considerabilă de timp.

Menționează că este un om de afaceri pentru care posibilitatea de a se deplasa în interese personale sau de serviciu este foarte importantă, iar limitarea lui în acest drept a afectat liniștea sufletească a sa.

Indică că organele de urmărire penală ilegal au decis tragerea lui la răspundere penală. În pofida faptului că, în acțiunile sale nu se întruneau elementele unei infracțiuni, organele de urmărire penală au dispus recunoașterea lui în calitate de bănuț, au aplicat sechestru asupra bunurilor, i-au înaintat învinuire în comiterea unei infracțiuni grave și au solicitat condamnarea la pedeapsă privativă de libertate.

Face referire și la faptul că s-a aflat în stare de arest în perioada 04 februarie 2014 - 26 februarie 2014.

Astfel, a suportat suferințe fizice și psihice, deoarece arestarea a reprezentat cea mai gravă formă de intimidare a lui, din partea autorităților statului. Urmărirea penală în privința lui, care a durat mai bine de un an și jumătate deja afectase liniștea sufletească, iar privarea de libertate a fost cea mai dureroasă din lista acțiunilor represive întreprinse de către autorități.

Totodată, a fost privat de posibilitatea de a se vedea și de a comunica în mod normal cu propria familie.

Relevă că a fost deținut în incinta Penitenciarului nr. 13 Chișinău, în condiții insuportabile ce depășesc grav condițiile unei existențe decente.

Mai indică că este o persoană în vârstă. Pentru el, privarea ilegală de libertate a avut serioase incursiuni asupra sănătății fizice și sufletești.

Menționează și faptul că acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești i-au încălcat dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională.

După cum a indicat supra, este o persoană bine cunoscută pe piața serviciilor de construcție în Republica Moldova, bucurându-se de o clientelă stabilă și de o reputație ireproșabilă în activitatea pe care o desfășoară.

Tragerea la răspundere penală, iar apoi și condamnarea lui, a știrbit încrederea persoanelor în el. De altfel, a fost afectată și onoarea care, fiind conștient despre netemeinicia oricărei acuzații la adresa sa, a fost nevoit timp de doi ani să suporte intimidări din partea autorităților statului.

Relatează că în perioada detenției în arest, starea sănătății lui s-a agravat considerabil. Din cauza stresului și a condițiilor insuportabile de detenție, a început să aibă probleme cu vederea.

Mai face referire și la art. 12 al Legii nr. 1545 care prevede la alin. (1) că procurorul care a condus sau a exercitat urmărirea penală ori procurorul ierarhic superior aduce scuze oficiale în numele statului persoanei care a fost supusă neîntemeiat urmăririi penale. Alin. (2) prevede că scuzele oficiale ale procurorului

se aduc în cazul:... c) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare. (3) Procurorul prezintă scuzele oficiale, în formă scrisă, victimei acțiunilor ilicite.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea din contul bugetului de stat prejudiciul material cauzat prin acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești suma de 6000 lei, ce reprezintă cheltuieli de judecată, 5126 lei ce reprezintă salariul ratat pentru absența forțată de la serviciu pe parcursul a 22 zile, suma de 373 lei ce reprezintă venitul ratat în perioada aflării în concediu medical timp de 10 zile, încasarea sumei de 10000 lei în calitate de compensație pentru prejudiciul moral cauzat prin aplicarea ilegală a obligației de a nu părăsi localitate pe parcursul a 30 zile, încasarea sumei de 300000 lei în calitate de compensație pentru prejudiciul moral cauzat prin tragere ilegală la răspundere penală, încasarea din contul bugetului de stat a sumei de 500000 lei în calitate de compensație pentru prejudiciul moral cauzat pentru deținere ilegală sub arest pe parcursul a 22 zile, încasarea sumei de 300000 lei în calitate de compensație pentru prejudiciul moral cauzat prin condamnare ilegală, obligarea procurorului Procuraturii Generale a RM să prezinte în adresa lui Pavel Postolachi, scuze în formă scrisă, în numele statului, pentru supunerea neîntemeiată urmăririi penale, cât și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 noiembrie 2014, s-a admis parțial acțiunea, s-a încasat din contul bugetului de stat în beneficiul lui Pavel Postolachi suma de 15000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 11126 lei cu titlu de prejudiciu material. S-a obligat procurorul în Procuratura Buiucani, mun. Chișinău, Igor Demciucin, să prezinte lui Pavel Postolachi, scuze în formă scrisă, în numele statului pentru supunerea neîntemeiată urmăririi penale. În rest acțiunea fiind respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2015, au fost respinse apelurile declarate de către Procuratura Generală a RM și Ministerul Justiției al RM, admis apelul lui Pavel Postolachi și casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 noiembrie 2014, admisă parțial pretenția lui Pavel Postolachi împotriva Ministerului Justiției al RM și Procuraturii Generale a RM cu privire la repararea prejudiciului material și moral, încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Pavel Postolachi suma de 11126 lei în vederea reparării prejudiciului material și suma de 30000 lei în vederea reparării prejudiciului moral. În rest fiind menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 noiembrie 2014.

La 14 aprilie 2015 Procuratura Generală a RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Buiucani din 18 noiembrie 2014 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2015, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată de Pavel Postolachi să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că prima instanță și cea de apel nu au constatat cu certitudine faptele ce constituie obiectul probațiunii care ar fi dat dreptul lui Pavel Postolachi la despăgubire urmare a suportării consecințelor acțiunilor ilegale ale organului de urmărire penală și a Procuraturii.

Susține că în partea descriptivă a hotărârii contestate, prima instanță fără a face o motivare a concluziilor expuse, eronat a considerat că în cadrul ședinței de

judecată s-a stabilit cu certitudine că a avut loc o vătămare a drepturilor personale nepatrimoniale privind integritatea morală a intimatului, fără a lua în considerație că în ședința de judecată s-a argumentat, că prin acțiunile sale organul de urmărire penală, nu a întreprins careva acțiuni ilicite, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și penale în timpul procedurii penale, ce ar constitui temei de reparare a prejudiciului pretins, deoarece acțiunile întreprinse au fost efectuate în limitele legii. Mai mult ca atât, nu există o încheiere a judecătorului de instrucție sau a organului ierarhic superior, prin care să fie declarate ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală, pe parcursul investigării cauzei penale, ca urmare a examinării căreia se consideră vătămat intimatul.

De asemenea invocă că intimatul nu a contestat în termenul prevăzut de legislația în vigoare (art. 64, 313 din Codul de procedură penală), ordonanța de aplicare a măsurilor preventive, fapt ce servește drept dovadă că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală nu au fost declarate printr-un act procedural definitiv și irevocabil ca fiind ilegale, or conform prevederilor art. 299¹ din Codul de procedură penală, bănuitul, învinuitul urma să depună „plângere împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorul care conduce urmărirea penală sau exercită nemijlocit urmărirea penală ori împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor care au fost efectuate sau dispuse în baza dispozițiilor date de procurorul respectiv”, ceea ce denotă că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală nu au fost declarate printr-un act procedural definitiv și irevocabil ca fiind ilegale.

Menționează că aflarea reclamantului în stare de arest, după pronunțarea sentinței de către prima instanță, atât organul de urmărire penală cât și instanța de judecată aveau o bănuială rezonabilă că Pavel Postolachi a comis infracțiunea incriminată, iar prin prisma practicii CEDO avea o „bănuială rezonabilă” presupune existența faptelor sau a informațiilor care ar convinge un observator obiectiv, că persoana respectivă ar fi putut comite infracțiunea. Totuși, ceea ce poate fi considerat „rezonabil” depinde de toate circumstanțele”.

Reiterează că petrecerea acțiunilor de urmărire penală au fost efectuate în limitele prevăzute de CPP, mai mult ca atât, urmează a fi luat în considerare și gravitatea infracțiunii în care era bănuیت intimatul, astfel aplicarea măsurilor preventive în privința ultimului erau inevitabile în circumstanțele cazului existente la momentul investigării.

Totodată, susține că urmează a fi luate în considerație și prevederile hotărârii Curții Supreme de Justiție „Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale” nr. 7 din 04 iulie 2005, care prevede „de regulă actele procedurale printre care hotărârile privind pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuیت, învinuit sunt niște procedee legale de desfășurare normală a urmăririi penale care nu afectează prin sine însăși careva drepturi sau libertăți constituționale. Acestea sunt niște măsuri procesuale prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică, ce au ca scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea și în acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării acțiunilor menționate.

Consideră că instanțele de judecată interpretează eronat prevederile art. art. 3 și 6 din Legea RM nr. 1545 din 25 februarie 1998, or, conform acestor norme juridice enunțate, rezultă expres că, pentru angajarea răspunderii Statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale și anume existența faptei ilicite.

Menționează că nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești reprezintă temei de despăgubire din partea statului.

Atrage atenția că pentru aplicabilitatea dispozițiilor Legea RM nr. 1545 din 25 februarie 1998, în fiecare caz în care se pretinde încasarea despăgubirilor materiale și morale cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii, ale instanței judecătorești urmează să existe și să fie întrunite cumulativ (minim o condiție), atât a circumstanțelor prevăzute la art. 6 „dreptul la repararea prejudiciului” cât și de art. 3 „cazurile de recuperare a prejudiciului”. Prin urmare, normele judiciare în cauză sunt indisolubile și nu pot fi aplicate în mod separat.

Indică că neîntemeiat este și calculul prejudiciului moral încasat din bugetul de stat de prima instanță de judecată, precum și constatarea cu certitudine că a avut loc o vătămare a drepturilor personale nepatrimoniale privind integritatea morală a intimatului.

Cu referire la încasarea prejudiciului material, indică că instanța de fond nu a luat în considerare că în cadrul ședinței de judecată s-a argumentat că pretenția privind încasarea sumei de 5126 lei cu titlu de prejudiciul material sub forma salariului ratat pentru absență forțată de la serviciu pe parcursul a 22 zile, este neîntemeiată, or prin prisma art. 7 al Legii nr. 1545, intimatul-reclamant nu a prezentat probe justificative în confirmarea faptului că într-adevăr salariul pretins de a fi provenit din muncă constituie sursa principală de existență a acestuia. Mai mult ca atât din materialele cauzei rezultă că Pavel Postolachi nici nu a contestat decizia din 03 februarie 2014 cu privire la suspendarea activității, decizie care a fost semnată nemijlocit de către ultimul ca asociat unic, prin urmare aceste circumstanțe confirmă expres legalitatea și temeinicia măsurilor întreprinse.

Conchide că prima instanță eronat a interpretat prevederile art. 12 al Legii nr. 1545, or, potrivit art. 12 alin. (1), (2), alin. (3) al Legii nominalizate, „procurorul care a condus sau a exercitat urmărirea penală ori procurorul ierarhic superior aduce scuze oficiale în numele Statului persoanei care a fost supusă neîntemeiat urmăririi penale. Scuzele oficiale ale procurorului se aduc în cazul: devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare. Procurorul prezintă în formă scrisă, victimei acțiunilor ilicite sau rudelor apropiate ale acesteia. La solicitarea victimei, scuzele oficiale se difuzează prin aceleași mijloace de informare în masă prin care a fost difuzată informația despre învinuirea persoanei. Scuzele oficiale sunt aduse în termen de 15 zile de la apariția dreptului la repararea prejudiciului.

Astfel termenul de 15 zile, în interiorul căruia procurorul care a condus sau exercitat urmărirea penală aduce scuze oficiale persoanei, în privința căreia s-a emis o sentință de achitare definitivă este un termen de decădere și se calculează din momentul apariției dreptului la repararea prejudiciului - în speță, din momentul devenirii definitive și irevocabile a deciziei de achitare din 04 iunie 2014.

Consideră că instanțele de judecată prin concluziile sale, au examinat unilateral doar probele prezentate de către intimat, fără a lua în considerație probele intervenientului accesoriu, a pârâtului astfel, încălcând atât prevederile legale enumerate mai sus, cât și principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale și principiul nemijlocirii astfel încât, instanțele de judecată urmau să cerceteze direct și nemijlocit probele existente și să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în ședință ie judecată, fapt ce nu a fost făcut.

La 15 aprilie 2015, reprezentantul recurentului Pavel Postolachi, avocatul Andrei Briceac, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, modificarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2015 în partea ce ține de încasarea în beneficiul lui Pavel Postolachi a sumei de 30000 lei în vederea reparării prejudiciului moral, prin dispunerea în această parte a admiterii integrale a cerințelor recurentului Pavel Postolachi.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a interpretat eronat Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 în partea ce se referă la aprecierea gravității suferințelor morale suportate de către recurent ca urmare a acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Face referire la art. 3 al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, care prevede că în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de ... declarație de a nu părăsi localitatea sau țara...”.

Consideră că prin emiterea de către Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău a ordonanței de aplicare a măsurii preventive în privința recurentului sub formă de obligație de a nu părăsi localitatea pe o perioadă de 30 zile, ultimului i-a fost încălcat un drept constituțional, el fiind în imposibilitate de a circula liber pe o perioadă considerabilă de timp.

Mai indică că organele de urmărire penală ilegal au decis tragerea recurentului la răspundere penală. În pofida faptului că, în acțiunile ultimului nu se întruneau elementele unei infracțiuni, organele de urmărire penală au dispus recunoașterea lui în calitate de bănuît, au aplicat sechestru asupra bunurilor - proprietate a recurentului, i-au înaintat învinuire în comiterea unei infracțiuni grave și au solicitat condamnarea recurentului la pedeapsă privativă de libertate.

La fel mai indică și art. 11 al Legii sus reiterate, care stipulează că mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se determină de instanța de judecată luându-se în considerare gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă: recurentul a fost condamnat ilegal pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod Penal al RM, adică pentru escrocherie săvârșită în proporții mari.

Condamnarea conducătorului unei întreprinderi cu renume în Republica Moldova, pentru săvârșirea infracțiunii de escrocherie, reprezintă un atentat foarte grav la bunul nume și reputația profesională a persoanei. Grav este faptul că, numindu-l pe recurent - escroc, a fost pusă o pată enormă pe întreaga activitate precedentă a recurentului și pe relațiile care acesta le-a stabilit cu partenerii și clienții companiei sale.

La 19 mai 2015, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2015 și a hotărârii Judecătoriei Buiucani din 18 noiembrie 2014, emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la primirea soluției judecătorești a aplicat eronat normele de drept material ce țin de încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Consideră că pentru aplicabilitatea prevederilor din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, necesită de a fi întrunite cumulativ (minim o condiție), atât circumstanțele prevăzute de art. 6 - dreptul la repararea prejudiciului, cât și de art. 3 - cazurile de reparare a prejudiciului material și moral. Prin urmare, normele legale în cauză sânt indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

Menționează că motivarea instanței de apel precum, că intimatul este în drept să solicite compensarea prejudiciului cauzat în conformitate cu prevederile Legii nr. 1545, este nefondată și eronată, în condițiile în care conform prevederilor art. 3 alin. (1) din Legea nr. 1545, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală [...], în condițiile în care prin prisma normei enunțate, deduce că nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului.

Astfel, indică că este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept.

Respectiv, dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală sunt/au fost ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana.

De altfel, în sensul prevederilor enunțate rezultă expres, că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența faptei ilicite.

Invocă că la materialele cauzei nu există nici un act procedural definitiv și irevocabil a instanței de judecată, a judecătorului de instrucție, sau a organului ierarhic superior, prin care s-a stabilit ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală.

În consecință, consideră că instanța de apel eronat a dispus încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul intimatului Pavel Postolachi a sumei de 11126 lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 30000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în condițiile în care la caz nu sunt întrunite toate condițiile de aplicabilitate a prevederilor Legii nr. 1545.

Mai relatează că instanțele judecătorești inferioare nejustificat și neîntemeiat au dispus acordarea în beneficiul intimatului Pavel Postolachi a sumei de 11126 lei sub formă de salariu ratat pentru 22 zile, or, prezenta acțiunea nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate a Legii nr. 1545.

Mai mult ca atât, susține că la materialele cauzei nici nu au fost prezentate probe concludente, pertinente, veridice și utile ce ar confirma faptul că anume

organul de urmărire penală a înaintat demersul privind suspendarea activității. Or, decizia primită în acest sens a aparținut și a fost semnată nemijlocit de către intimatul Pavel Postolachi.

Totodată, susține că soluția judecătorească privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 30000 lei, dispusă spre încasare de către instanța de apel este excesivă în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

Iar, cu privire la aplicarea în privința intimatului Pavel Postolachi a măsurilor preventive sub formă de arest preventiv, notează că aplicarea acestei măsuri procesuale este o modalitate legală și necesară pentru buna desfășurare a urmăririi penale și elucidării tuturor circumstanțelor.

Mai remarcă că instanța de apel nu a ținut cont la primirea soluției judecătorești din 05 martie 2015, că mărimea prejudiciului moral urmează să fie proporțională cu sumele acordate de Curtea Europeană în cauze care vizează violări similare ale Convenției și care sânt îndreptate împotriva Republicii Moldova sau a țărilor cu un nivel de dezvoltare economică comparabil cu cel al Republicii Moldova.

La 26 mai 2015, Pavel Postolachi a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Procuratura Generală a RM ca fiind inadmisibil.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților, la 13 martie 2015, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată (f. d. 189), însă careva date despre recepționarea acesteia de către recurent, la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că Procuratura Generală a RM, Pavel Postolachi și Ministerul Justiției al RM s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 14 aprilie 2015, 15 aprilie 2015 și respectiv la 19 mai 2015 în termen.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Pavel Postolachi,

Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de Pavel Postolachi, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Pavel Postolachi, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursurile declarate de Pavel Postolachi, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadi